

IOANNES BAPTI-
STA EGNATIVS VENETVS

V. D. 16

præstantissimo Iurisconsulto & Sena-
tori regio Iacobo Minutio

S. D.

Vi principibus, illustrioribusq; uiris
ingenij sui monumenta nuncupant, Mi-
nuti clarissime, alij id agunt, ut aut ue-
teri, summæq; in eos obseruantia sese
ad tribuisse dicant: alij ut eorum præ-
sidio tuti, inuidiam minus grauē ac noxiam sentiant:
alij ut fructum alieni de se iudicij ea indicatura per-
cipiant. Nec desunt, qui posteritatis laude rapti, ac
immortalitatis spe quadam inflammati, ea sibi nomi-
na deligant nuncupatione, quæ diutissimè & uiuere,
& florere posse sibi persuaserint. Id quod à pictori-
bus, artificibusq; plerisq; obseruatum animaduertas:
qui deorum, principumq; effingendis imaginibus eò
libentius studeant, quò minus obnoxia illa existimēt
aut hominum, aut temporis iniuriæ fore. Sunt etiam
qui hoc ueluti sacro literarū munere promereri gra-
tiam, beneuolētiamq; eorum cupiant: siquidem haud
inter postremas laudes referri debet, si quis principi-
bus perplaceat uiris. Sed et multi facillè sese, operaq;
suam his ostentant, quorum & autoritate ornari, &
opibus

opibus augeri se sperent. Ego uti ex prioribus quas-
 dam fortasse sequar: sic certè duas, quarum altera pub-
 lica, communisq; tibi cum gente Gallica, altera pla-
 nè tua ac propria sit, secutum in primis esse me non
 negem. Et communis quidem illa, quòd cum singulari
 ac diuina potius Grolierij beneficentia Mediolani
 agens alterum ab hinc annum ornatus, auct usq; sim:
 non possum iam ex illo tibi, tuisq; omnibus etià atq;
 etiam non perpetuò uelle debere. Illius enim consue-
 tudine & opera, faciliè quanta gentis uestræ morum
 simplicitas, quæ publica, domesticaq; disciplina, quæ
 in omnes charitas, quãta in Deum pietas uestra foret,
 est perspectum mihi planè, ac cognitum. Quid enim
 uobis ipsis magis rectũ, apertumq; esse potest? Quid
 minus insidiosum ac fallax? Arctoæ (inquiunt) gen-
 tes hoc omnes habent. Ego uerò cum fallacissimas ex
 his multas legam: non cœlo, sed naturæ planè hoc ue-
 stræ optimæq; disciplinæ id tribuam. Iam quid animo-
 rum uoluntatumq; uestrarum fraternam in omnibus
 consensionem prædicem? quam non conuiuiorum fre-
 quètia tantum, sed officiorum cõmunicatione ac sum-
 ma charitatis mutæ testificatione tuemini. Hæc ue-
 rò uobis ad eò natura insita, usuparta, consuetudine
 aucta fuisse uidentur, ut tot mihi germani fratres, nõ
 de facie solum, sed de morum in primis similitudine
 atq; æqualitate uideamini. Quare non immerito ad-

mirati Pœnorum legati etiam in hoste Rom. scilicet
 Pop. id plurimum esse dicuntur, quòd conuiuio acce-
 pti à pluribus ciuitatis principibus, eodem ubiq; cœ-
 nassent argento, testati nullos hominum benignius
 Ro. Pop. uiuere. Nam quid de uestra in regem observa-
 uantia, in Deum pietate dicam? Quæ enim unq; gens
 aut externos principes non admisit, aut admissos non
 interdum expulit: sæpe etiam per summum scelus non
 occidit? Francis id proprium ac peculiare, nullos un-
 quam externos pati: suos autem usque adeo amare ac
 colere, ut pro eius dignitate ac maiestate tuenda non
 opes tantum, sed uitam profundere possint. illa uerò,
 quæ Deo ac religioni debetur, tanta talisq; est, ut si-
 leri melius putem: cum uestigia haud sanè leuiter im-
 pressa, tot & tanta extent, ut nulla unquam delere
 illam obliuio, nulla obscurare temporum iniquitas ualeat.
 Ceterum excellens quedam ac eximia in te uir-
 tus, secundusq; ac constans hominum de te rumor, &
 Ioannis in primis Francisci Asulani adolescentis, cū
 summæ spei, tum uerò laudum tuarum studiosissimi
 prædicatio effecit, ut & ego te pridem literis consu-
 lendum duxerim: & nunc Cæsares tibi meos, reli-
 quamq; ad hosce non uulgarem (nisi fallor) industria-
 m cupidissimè nuncupem. Quorum lectio tanto tibi
 gratior ac iucundior esse debet, quanto is, qui ea
 tibi inscripsit, te plus amat ac colit, quàm multos
 alios,

alios. Huc accedit, quòd singularem eruditionem tu-
 am, ac multiplicem literarum cognitionem magni fá-
 cit: quòd Minutiæ familiæ nobilitatem (quippe quæ
 à Romanis illis deducta Minutijs pro constanti ha-
 beatur) obseruat: quòd denique se tibi quàm coniun-
 ctissimum ac charissimum esse cupit. Sunt quidem in
 te corporis & animi (uti audio) egregiæ dotes: qui-
 bus Christianissimo regi gratus, admirabilisq; sis nul-
 la certè aut maior aut honestior, quàm ut literas, li-
 teratosq; homines, quòd facis, foueas: illæ scilicet in-
 re reposcunt abs te, quòd tanta tua cum laude ubere-
 rinè tribuere. Nam unum te esse ac præcipuum, in
 quem Galliæ tuæ Transalpina olim intueretur, quem
 Cisalpina tota prædicet, cuius singularem pruden-
 tiam atque humanitatem etiam hostis commendet: to-
 tum hoc literarum beneficium est. Quid, quòd Cæsa-
 rum hæc à nobis instituta, tribusq; libris concinnata
 series, multa interim habeat, quæ delicatum etiam
 lectorem & capere & detinere ualeant? Nam By-
 zantine urbis originem, Turcas ad hæc usque tem-
 pora principes, res ab his belli gestas, Maomethis or-
 tum, Romanæ urbis captiuitatem, & Asiæ imperia
 supra quingentesimum ac millesimum annum repe-
 tita continet: quæ omnia primus ego (quòd sine
 aliorum iniuria dictum uelim) præstiti: ac ut una
 ueluti tabella depicta spectari commodè possent,

curauit: tametsi quid libris commune cum picturae præ-
 scit illa tantum oculos, hi animū, mentemq; instrunt.
 Illa mutat, inanem, ac plerunq; falsam descriptionem
 continet: libri uiuentem præscriptionem, atq; exactā
 spondent. Tabulas etiam imperiti pingant, literarū
 monumenta non nisi doctissimi conficiant. Tanto de-
 niq; literæ pingendi artem præstant: quanto docti
 indoctis, uiui mortuis atecellunt. Tu igitur cū ab in-
 erunte etate ornamenti plurimum, & laudis ex hisce
 tibi uendicaris, illis ipsis tantundē reddes: tanto etiā
 cumulatius, quod neq; melius, nec honestius beneficiū
 ullum collocari potest, quam quod in bonos & do-
 ctos uiros confertur: quorum mihi uestigia non solum
 sequenda, sed etiam atq; etiam adoranda proposui.

Bene Vale.

IOANNIS BAPTISTÆ EGNATII VENETI IN ROMA

norum principum librum primum

Prefatio.

Imperatorū uitas à dictatore Cesare,
 qui primus patriæ libertatem oppres-
 sit, ad Constantinum Palæologum, sub
 quo Turcarum seruitio Cōstantinopo-
 lis cecidit: hinc à Carolo Francorum Rege ad Maxi-
 milianum

militarium Caesarē breui alioqui stylo perscripsimus:
 rem ut perdifficilem mihi, atq; arduam, sic iucundam
 qui legent omnibus, & (ut opinor) haud inutile. Nā
 praeferquā quod multa hinc haurias, unde tibi, pa-
 trie; tuae plurimum profis: ipsa certē Romani impe-
 rij maiestas, admirabiles eorū, qui imperarunt, euen-
 tus, tot regnorum repetiti casus, tot principū muta-
 tiones relatē, non fastidium solum operosae lectionis
 adiungunt: sed admirabundos sensim legentes partim
 ducunt, partim etiam trahunt. Vti neminem arbitrer
 uel mediocriter imbutū literis, qui non haec & liben-
 ter agnoscat, summa cum uoluptate non perlegat:
 & alioqui ad rei nouitatē accedit, quod consulto nō
 pauca sunt à nobis addita, quae rerum seriem non mo-
 dō non interrumpant, uerū etiam exornent: quod in
 fabula dextrae, sinistrae; tibi inter unum, alterū ue-
 lectum adhibita etiā praestent: nec in campis herba-
 rum uiror minus iucundus, quem uiole, hyacinthiq;
 purpurei distinguant. Omnium certē rerum uarietas
 expetitur: & falsum illud est, saccaro semper condi-
 tiora fieri fercula. Quod si quis erit, qui pleniorē,
 uberiorēq; historiam à me exigat: ille saltē hoc mi-
 hi non neget, multa esse, quae breuitate commendatio-
 ra sint sua. Nec tamē desunt interim principes, quos
 copiosius attigi: quorū scilicet et iperij diuturnitas,
 & rerum magnitudo id exposcere uidebatur, illud

uerò testatum apud omnes esse uelim, nihil à me gra-
 tia, nihil odio datum: ipsa ueritas nec interim nuda,
 ut multi hactenus, tantum à me spectata. Anni præ-
 sertim imperij, ortus eorum, & patria, illustriaq; eo-
 rum gesta domi, forisq; non omissa: series uerò prin-
 cipū tanta fide à me deducta, ut nihil desiderare am-
 plius quis habeat. Nam & Flauius Blondus hisce li-
 bris, quos ab inclinatione Romani imperij cōscripsit,
 multos uno uelut agmine ut sibi incognitos, omisit:
 & qui post illum historiā totius orbis amplexi sunt,
 nihil omnino ad uiri illius diligentia addidēre. Ego
 uerò & præter Zonare Græcam historiam, & Ni-
 cetæ Choniatae, Christoduliq; cōmentarios, Gemistiq;
 libros, etiam schedia quædam non indignum, quæ ex-
 cuterem, duxi: uti rem semel cœptam Dijs bene fã-
 uentibus absoluerem: quò certa omnia, explo-
 rataq; posteris traderem. utrum autem
 id assecuti simus, præsens et
 fortasse malignius, sequens
 certè simplicius ac
 candidius est
 mabit.